



SANAYİNİN DEVLERİNDEN TRİLYONLUK SATIŞ

Istanbul Sanayi Odası (ISO) tarafından açıklanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'na göre; 500 sanayi kuruluşunun üretimden satışları 2020'de yüzde 15,3 artarak 1 trilyon 179 milyar liraya yükseldi. Tüpraş, yine Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu oldu.



GULDEN UGURLU

Pandemi koşullarına rağmen Türkiye, yüzde 1,8 ile Çin'den sonra dünyada 2020'yi büyüme ile kapatan ikinci ülke oldu. Sanayi sektörü de geçen yıl yüzde 2 büyüyerek güçlü bir performans gösterdi. Bu durum İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO) dün açıkladığı 500 dev şirketin 2020'de 1 trilyon 179 milyar lira üretimden satış rakamına ulaşmasını sağlarken, Türkiye ekonomisinin büyümesinde sanayinin etkisinin giderek arttığını da gösteriyor.

KÂRLAR ARTTI

Araştırmanın temel unsurlarından olan 500 büyük şirketin esas faaliyetlerinden elde ettiği kârı gösteren faaliyet kârı, bir önceki yıla göre yüzde 55 artarak 142,8 milyar lira oldu. Faaliyet kârlılığı oranı da 2,7 puan artarak yüzde 10,8'e çıktı. FAVÖK (faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr) büyüklüğü, 2020'de yüzde 43,1 artışla 184,4 milyar liraya çıkarken, FAVÖK kârlılığı oranı da 2,6 puan yükselişle yüzde 13,9'a ulaştı. Sanayi kuruluşlarının kârları 2020'de artış eğilimi gösterdi.

ÜRETİM DIŞI GELİR

ISO 500'de kâr eden kuruluş sayısı 411'den 423'e yükseldi. Faaliyet kârlılığındaki iyileşmenin yanı sıra özellikle net kambiyo kârlarının etkisiyle üretim faaliyeti dışı gelirlerdeki artış da kârlılığa pozitif katkı yaptı. ISO 500'ün diğer faaliyetlerden oluşan gelir ve kârları 237,9 milyar lira iken, gider ve zararları 194,4 milyar lira olarak gerçekleşti. Bu iki rakam arasındaki fark alındığında, ISO 500'ün 43,4 milyar liralık üretim faaliyeti dışı net gelir elde ettiği görüldü.

FINANSMAN GİDERLERİ

Finansman giderleri, kârlılığa belirleyici olmayı sürdürdü. TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar sonucunda bir önceki yıla göre finansman yükü arttı. Finansman giderleri yüzde 39,2 artışla 88,8 milyar liraya yükseldi. 500 büyüğün 2020'de toplam borçları yüzde 23 artarak 499,6 milyar liraya ulaştı. Firmalar, faaliyet kârlılığındaki artışın desteğiyle özkaynaklarını da yüzde 23,2 gibi benzer bir oranda büyütebildi.



BİRİNCİ DEĞİŞMEDİ

ISO 500 raporuna göre; 2020'de Tüpraş 58,6 milyar lira üretimden satışla Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu olmayı sürdürürken; Ford Otomotiv 45,2 milyar lirayla ikinci, Oyak-Renault ise 31,2 milyar lirayla üçüncü oldu. Toyota Otomotiv 30,8 milyar lira ile dördüncü sırada yer alırken, beşinci sıradaki şirket ise isminin açıklanmasını istemedi.



EN BÜYÜK 20 KURULUŞ

| 2020 | 2019 | Kuruluş | Üretimden satışlar (Net/TL) |
|------|------|---------------------------|-----------------------------|
| 1 | 1 | Tüpraş | 58.592.905.460 |
| 2 | 2 | Ford | 45.223.467.516 |
| 3 | 4 | Oyak-Renault | 31.241.977.176 |
| 4 | 3 | Toyota | 30.812.443.512 |
| 5 | 9 | - | - |
| 6 | 5 | Star Rafineri | 24.030.141.769 |
| 7 | 6 | Arçelik | 21.802.646.702 |
| 8 | 7 | Tofaş | 20.718.883.453 |
| 9 | 10 | Ereğli Demir ve Çelik | 16.976.379.559 |
| 10 | 8 | İskenderun Demir ve Çelik | 16.909.929.603 |
| 11 | 11 | Aselsan | 13.236.811.864 |
| 12 | 16 | İçdaş Çelik | 12.650.031.791 |
| 13 | 13 | Çolakoğlu Metalurji | 12.175.373.073 |
| 14 | 12 | Hyundai Assan | 11.898.882.338 |
| 15 | 14 | Mercedes-Benz Türk | 11.256.666.375 |
| 16 | 24 | Tosçelik Profil | 10.225.909.161 |
| 17 | 20 | BSH Ev Aletleri | 10.088.239.812 |
| 18 | - | Türkiye Şişe ve Cam Fab. | 10.027.870.061 |
| 19 | - | Gram Altın Paz. | 9.812.913.573 |
| 20 | 23 | Vestel | 9.764.034.809 |

TÜRKİYE ZAFER KAZANDI

ISO 500'ün toplam ihracatı yüzde 12,8 gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. ISO Başkanı Erdal Bahçivan



listede ihracat yapan firma sayısının 465'e yükseldiğini söyledi. Koronavirüs sürecini de değerlendiren Bahçivan, "Sanayicimiz pandemi koşulları, hammadde sıkıntısı gibi etkenlere rağmen üretimini hiç aksatmadı. Türkiye sanayide zafer kazanmıştır. Sağlık ve temizlik ürünleri ile başka temel ihtiyaç maddeleri konusunda tüketici hiç mağdur edilmedi. Sanayici süreci başarılı atlattı" diye konuştu.

RAKAMLARLA ISO 500

- ISO 500'ün devreden Katma Değer Vergisi (KDV) yükü yüzde 14,3 artarak 12,4 milyar lira oldu.
- ISO 500'ün Türkiye sanayi ihracatı içindeki payı yüzde 39,2.
- Devlerin mali borçları yüzde 23 artış göstererek 499,6 milyar liraya yükseldi.
- ISO 500'ün araştırma geliştirme (Ar-Ge) harcaması yüzde 4,9 artarak 6,2 milyar lira oldu.
- İstihdam tüm olumsuz gelişmelere rağmen yüzde 2,9 artış gösterdi.
- Ödenen maaş ve ücretlerdeki artış oranı yüzde 14,4 oldu.
- Yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı geçen yıl 117'den 110'a indi.
- Halka açık kuruluşların sayısı 67 ile yatay seyrini korudu.

VERGİSEL TEŞVİK TALEBİ

İHRACAT İÇİN

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Nurettin Özdebir, sanayinin üretim gücünün korunabilmesi için vergisel teşviklere ihtiyaç duyulduğunu söyledi. Özdebir, "Pandemi sonrasında uygulamaya konulan destekler daha çok ekonominin talep tarafını canlı tutmak için yapıldı. Bu zor günlerde ülke ekonomisini ayakta tutan biz sanayicilerin üretime devam edebilmesi için ihracat teşvikleri ve selektif işletme kredilerinin süratle devreye girmesi gerekiyor" dedi.



ARA MAL SIKINTISI

Son dönemde emtia, ara mal ve yarı mamul ürünlerde döviz bazındaki artışların sanayicinin üretim gücünü önemli ölçüde azalttığını belirten Nurettin Özdebir, üreticinin piyasadaki ara mal bulmakta güçlük çektiğini dile getirdi. Özdebir, şunları söyledi: "Özellikle ihracatta, bazı stratejik sektörlerde, hammadde ihracatına kısıtlamalar getirilerek daha ziyade nihai ürün ihracatına ağırlık verilmesi gerekiyor."